

Rabbi Moshe Sternbuch

Chief Rabbi

of the Orthodox Rabbinical Courts
Jerusalem

Rosh HaYeshiva- Ramat Bet Shemesh

משה שטרנבוך

ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים
ע"ה"ק ירושלים ת"ז

ראש הישיבה ברמת בית שמש
מח"ס מועדים וזמנים ושו"ת תשובות והנהגות ועוד

אני מודע כי כבודך יתברך, ונניח לך, כבודך!

אודות שאלתו על מה שהתקינו מצלמה בכניסה לבתי חולים שבדק את מידת חומם של כל הנכנסים ומופיע ע"ג המסך תמונתו ומידת חומו של כאו"א שנכנס, ובמקרה שמידת חומו גבוה המכשיר מצפצף והשומר בכניסה מונע ממנו להכנס. ונחלקו חכמי דורנו אם מותר ליכנס בשבת, שיש דס"ל שזהו חשש איסור דאורייתא ולא הותר להכנס לבי"ח רק לצורך פיקו"נ, ואינו דומה למה שנתפשט להקל לעבור במקום שיש בו עין אלקטרונית שמצלמת תמונתו ע"ג המסך, דהתם יסוד ההתר הוא רק משום שהעובר אין לו שום ענין שיצלמוהו ולכן אין המלאכה מתייחסת אליו, אבל כאן הוא רוצה שהמצלמה תבדוק מידת חומו. ויש דס"ל דגם בנד"ד חשיב דאין לו ענין שיצלמוהו, ולדבריהם מותר ליכנס לבי"ח לכל צורך. ושואל לחו"ד.

הנה בעיקר הדבר אם בנד"ד חשיב שרוצה שיצלמוהו, דעתי נוטה דחשיב שרוצה, דכיון שרוצה ליכנס לבית חולים ויודע שרק ע"י שמופיע מידת חומו ע"ג המסך ירשוהו ליכנס, א"כ ה"ה רוצה שיופיע מידת חומו על המסך כדי שיניחוהו ליכנס. (והוא רק בגדר מלאכה שא"צ לגופה שא"צ למלאכה אלא משום סיבה צדדית אבל אינו בגדר שאינו מתכוון ולא ניחא ליה בפעולת המלאכה).

מיהו לענ"ד נראה דמדינא יש להתיר בעין אלקטרונית אפי' כשרוצה שיצלמוהו וכנד"ד, וטעם הדבר דכיון דעיקר האיסור בשבת הוא שלא יעשה מלאכה בגופו, דהקפידה תורה על מנוחת גופו של הישראל, ולא על המלאכה שלא תיעשה (וכמ"ש החת"ס או"ח סי' פד והבית מאיר סו"ס ה'). ולכן כל שהולך ובגלל הליכתו נעשית מלאכה, אפי' שרוצה שהמלאכה תיעשה, מ"מ כיון שגופו נח שהרי בגופו עשה רק פעולת הליכה שזהו אינו מלאכה כלל ולא עשה שום מעשה במכשיר כלל, הרי"ז שהמלאכה נעשית בלא מעשה מלאכה מצד הישראל ואין בזה איסור. (ומה עוד דכיון שהפעלת המכשיר לא נגרם ע"י, שהרי המכשיר פועל ומצלם כל הזמן, לכן יש לייחס את עשיית הצילומים שעל המסך למפעיל המכשיר שע"י הפעלתו עושה שאח"כ יצולם כל העוברים שם). ואפילו אם נימא דמסתבר דמ"מ דמדרבנן אסור להלך כשרוצה שע"י תיעשה מלאכה, כ"ז רק בנעשה בגללו מלאכה גמורה, אבל כאן שהמלאכה שנעשית בגללו הוא מלאכה שאינה מתקימת כלל ואין

Rabbi Moshe Sternbuch

Chief Rabbi

of the Orthodox Rabbinical Courts

Jerusalem

Rosh HaYeshiva- Ramat Bet Shemesh

משה שטרנבוך

ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים

ע"ה"ק ירושלים ת"ו

ראש הישיבה ברמת בית שמש

מח"ס מועדים וזמנים ושו"ת תשובות והנהגות ועוד

לה שום חשיבות, שפיר מסתבר שגם רבן לא אסרו בכה"ג שגם מצד האדם לא עשה מעשה מלאכה וגם המלאכה שנעשה בגללו אין לה שום חשיבות.

ועוד, דיש לפקפק בעיקר הדבר שנעשה כלל מלאכה ע"י הילוכו. דמה שדנו דמה שתמונתו ומידת חומו מופיע על המסך הוא בכלל מלאכת כותב. הנה כבר ביארו די"ל דבתמונה ע"ג מסך כיון שאין בו רושם הכתב והוא רק קרני אור אלקטרוניים שמאירים ע"ג המסך אי"ז בכלל איסור כותב ואפי' מדרבן.

ומה שדנו דמה שיש נקודות אלקטרונית שע"י הליכתו התחיל לפעול בהם זרם (שע"ז נוצר תמונתו ע"ג המסך) יש בזה חשש איסור תורה דבונה לדעת החזו"א. הנה כבר ביאר הגרשז"א (מנח"ש סי' י"א אות ו') שכל היכי שלאחר זמן מועט נפסק מאליו וכל בנינו הוא רק לשעה פורתא אין בזה סרך בונה גם לדעת החזו"א. ואף שלדעת החזו"א אף תיקון לשעה חשיב תיקון, היינו רק בכה"ג שצריך אח"כ מעשה כדי לבטל הפעולה הקודמת משא"כ בכה"ג שהחבור לזרם וההפסק נעשים כל הזמן לסירוגין מאליהם לא מסתבר כלל לומר דזהו בונה וסותר עכ"ד. ולפי"ז נראה דה"נ בנד"ד שהפעלת הזרם שנתחדש ע"י הליכתו יפעול רק לאותו רגע קט שעובר ע"י המצלמה וכשימשיך ללכת מתבטל מאליו הזרם שנעשה ע"י, ומעיקרו היה מיועד לכך שיתחדש הזרם רק לאותו רגע, וא"כ הרי"ז כעשה זרם שאינו עומד להתקיים אלא לרגע קט וכבה מאליו דגם להחזו"א אין בזה איסור בונה.

ואף אם ניחוש דגם בהפעלת זרם לרגע קט אסור, אמנם הא מיהת מסתבר דעכ"פ אי"ז איסור תורה דבונה ולכל היותר הוא איסור דרבן. (ומצד מלאכת כותב ודאי שאין כאן חשש איסור תורה שהרי זהו כתב שאינו מתקיים). וכיון שאין הדבר נוגע לאיסור תורה, שפיר יש לסמוך על הסברא דלעיל שכל שאינו עושה בגופו מעשה מלאכה לא עבר באיסור.

מיהו אף שהעיקר נלע"ד כמ"ש דגם כשרוצה שיעשה הצילום ע"ג המסך לא עבר באיסור, מיהו אין הדברים מוכרעים, ולכן אין להקל ליכנס לבי"ח כשמותקן בו מצלמה שבדק מידת חומו מד חוס אלא כשהוא צורך גמור (וכגון שזקוק לטיפול רפואי או שהרופא אומר שזהו לטובתו של החולה שיבואו לבקרו בשבת), אבל ליכנס בשביל קיום מצות ביקור חולים יש להחמיר ולהימנע מלילך בשבת.

Rabbi Moshe Sternbuch

Chief Rabbi

of the Orthodox Rabbinical Courts
Jerusalem

Rosh HaYeshiva- Ramat Bet Shemesh

משה שטרנבוך

ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים
עיה"ק ירושלים ת"ו

ראש הישיבה ברמת בית שמש

מח"ס מועדים וזמנים ושו"ת תשובות והנהגות ועוד

ואם אפשר לסדר שיבטלו פעולת המצלמות בשבת ולהעמיד נכרי שיבדוק באופן ידני כאו"א שנכנס, יעשו כן, כיון שיש החולקים על הגרשז"א וסוברים בדעת החזו"א שגם חידוש זרם לרגע קט שכבה מאליו הוא בחשש איסור תורה דבונה, ולכן עדיף שיעמידו נכרי שבוזה בודאי יצאנו מכל חשש שהישראל הנכנס עובר באיסור תורה.

ואם יעמידו נכרי יש לחוש שפעולת הנכרי הוא מלאכה דרבנן. וא"כ אין ליכנס לבי"ח שבהנהלת ישראל אלא בשביל דבר שמתירין לו איסור אמירה לעכו"ם במלאכה דרבנן וכגון כל צורך מצוה או לצורך הרבה או מקצת חולי וכמבוי בסי' שז ס"ה אבל אין ליכנס שלא לצורך כי עי"ז נמצא שהכשיל את הנהלת ביה"ח ששלחו הנכרי שעברו באיסור אמירה לעכו"ם.

אמנם מע"כ שלח לומר לי שא"א במציאות לסדר שיהא נכרי שיבדוק באופן ידני כל משך המל"ע של יום השבת בלא שום הפסק לרגע, ובודאי שבאמצע יעזוב הנכרי משמרתו להפוגה קצרה ויבקש אז מאחד מאנשי השמירה הישראלים הנמצאים בכניסה לביה"ח שיבדוק במקומו. ואם כ"ה כדבריו אין לנו לדרוש מהנהלת הביה"ח שיעמידו נכרי שיבדוק באופן ידני שאז נמצא שאנו מכשילים ישראל בעשיית איסור דרבנן בשבת.

היוצא מתו"ד למעשה.

ראוי לכתחילה להפסיק המצלמה בשבת ולהעמיד במקומו נכרי במשך כל יום השבת שיבדוק חוס באופן ידני, וגם בכה"ג אין ליכנס לביה"ח אלא לצורך לאותם הדברים שמתירין בשבילו אמירה לעכו"ם באיסור דרבנן והיינו לצורך מצוה או צורך הרבה או מקצת חולי וכדאיתא בסי' ש"ז ס"ה.

ואם לא העמידו נכרי והמצלמה פועלת בשבת יש להקל ליכנס לביה"ח רק כשהוא זקוק לטיפול רפואי או בשביל לבקר חולה כשהרופא אומר שזהו לטובתו של החולה שיבואו לבקרו בשבת דוקא, אבל רק בשביל קיום מצות ביקו"ח אין ליכנס.

וראוי שהנהלת ביה"ח תעמיד מודעה בכניסה שבש"ק אין להיכנס לבית חולים אלא כשהוא

נחוץ שיכנס בשבת (אם צריך י"ז גמ')

